

DET KONGELIGE BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
Pb. 2233
3103 TØNSBERG

Deres ref.

Vår ref
21/3651 -

Dato
09.11.2022

Innhold

• Tildelingsbrev til Bufdir 2022 – Tillegg nr. 9.....	1
Oppdrag 2: Oppdatert instruks om anskaffelse av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn....	3
Oppdrag 3: Tilskudd og omdisponering av midler på kap. 846 og kap. 840	3
Omdisponering av midler	4
Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62.....	4
Oppdrag 4: Oppfølging av etterlevelserevisjon om tilskudd til frivillige organisasjoner.....	4

Tildelingsbrev til Bufdir 2022 – Tillegg nr. 9

Oppdrag 1: Stegvis omstilling på institusjonsområdet, med reduksjon i kommersielle plasser og økt bruk av statlige og ideelle plasser

Viser til varslingsbrev av oppdraget sendt gjennom virksomhetsstyringskanalen 11.11.2022

Departementet arbeider med en plan for konkrete steg for en reduksjon i bruken av kommersielle plasser/oppholdsdøgn gjennom økt bruk av statlige og ideelle institusjonsplasser, gitt de gjeldende økonomiske, faglige og juridiske rammene. Omstillingen skal understøtte målet om at barna med de største og mest komplekse utfordringene (herunder atferdshøy og akutt) skal ivaretas i offentlige

institusjoner. Departementet legger blant annet til grunn at dette også vil omfatte plasseringer i enetiltak. Grep som understøtter en omstilling av plasser henger sammen med kvalitet i institusjonene, men det skal skilles mellom kvalitetstiltak som er strengt nødvendige for en omstilling i antall plasser, fra kommersiell til statlige/ideelle, og øvrige kvalitetshevende tiltak som ikke er nødvendige for planen. Videre skal det legges til grunn at eventuelt økt handlingsrom som følge av redusert etterspørsel skal tas ut i form av reduserte utgifter.

1. Konkretisering av deloppdrag 1 i Tillegg 8 til tildelingsbrev for 2022 (som også får utsatt frist til 1. des):

Departementet har behov for Bufdirs innspill til konkrete grep som kan medføre omstilte plasser, med redusert bruk av kommersielle plasser gjennom økning i statlig/ideell bruk, med en oversikt over antall plasser som omstilles. Grepene skal kunne gjennomføres innenfor dagens rammer.

2. Konkretisering av satsingsforslag for 2024 (ref. Bufdirs satsingsforslag av 26. september):
Departementet har behov for spissede og konkretiserte beregninger av tiltak og forventede effekter ved ulike tilleggsbevilgninger i 2024, for å få flest mulig omstilte plasser i henhold til følgende mål:

- redusert bruk av kommersielle institusjonsplasser/døgnopphold., herunder enkeltkjøp
- økt bruk av statlige institusjoner, slik at de kan ta imot barna med de største utfordringene, samt økt kapasitetsutnyttelse
- økning i bruken av ideelle leverandører

Departementet ber derfor om et revidert satsingsforslag som er dekomponert, slik at tiltak og effekter av ulike nivåer av en satsing i 2024 beskrives tydelig. Tiltakenes innretning og forventede effekter må konkretiseres, med oversikt over antall plasser som omstilles og når effektene forventes. Utover tiltak som allerede er beskrevet av Bufdir i tidligere innspill, kan dette eksempelvis være etableringsstøtte eller virksomhetsoverdragelser, men de må følges av anslag over konkrete effekter på fordelingen av plasser mellom de enkelte leverandørtypene.

Bufdir bes om å levere forslag med utgangspunkt i tre ulike scenarioer, med hhv 50, 100, 200 mill. kroner. Målet må altså være å synliggjøre konkrete effekter av gitte virkemidler for de enkelte nivåene på satsingene, der det synliggjøres hva som er effekten på omstilling i form av plasser som flyttes mellom leverandører.

Effekter innenfor de enkelte målgruppene på hhv. stat/ideell/kommersielle plasser må fremkomme.

3. Nødvendige tiltak for økt andel ideelle leverandører:

Bufdir bes særskilt redegjøre for nødvendige tiltak for å oppnå en andel på 40 prosent ideelle på institusjonsområdet innen 2025, herunder økonomiske konsekvenser. Det skal i tillegg vurderes nødvendige tiltak for å oppnå en andel på 40 prosent ideelle på institusjonsområdet innen 2025 dersom man legger til grunn en definisjon av de ideelle som innebærer at tidligere store kommersielle leverandører ikke medregnes.

Oppdrag 2: Oppdatert instruks om anskaffelse av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn

Departementet viser til Bufdirs leveranser om anskaffelse av kapasitet i ideelle sentre for foreldre og barn av 7. oktober og 26. oktober.

Barnevernsreformen innebærer en faglig omlegging av tilbudet i senter for foreldre og barn. Målet med omleggingen er å bidra til at kommunene får et godt grunnlag for å gi utsatte sped- og småbarn treffsikker og kostnadseffektiv hjelp tidlig, og å ivareta barnet under utredningen. Både de statlige og de ideelle sentrene er nå i omstilling for å kunne tilpasse seg den nye faglige innretningen og etterspørselen fra kommunene. Opprettholdelse av et tilstrekkelig antall plasser i sentrene er viktig for å få utført gode utredninger av omsorgssituasjonen til sped- og småbarn i risiko, og møte behovet til foreldre og barn i en svært sårbar situasjon. Det vises i denne sammenheng til EMD-sakene mot Norge på barnevernsfeltet, hvor manglende barnefaglige vurderinger og dokumentasjon er et kritikkområdet. Det har vært lav kapasitetsutnyttelse i sentrene tidligere. Dette kan imidlertid skyldes flere grunner, blant annet forhold som er knyttet til covid-19 pandemien eller at tilbudet ikke er tilstrekkelig kjent i kommunene. I tildelingsbrev for 2023 gis Bufdir derfor i oppdrag å gjøre det nye tilbudet bedre kjent for kommunene. Dette kan sammen med kravene som følger av ny barnevernslov føre til økt etterspørsel fra kommunene.

Departementet ber på denne bakgrunn direktoratet om å inngå rammeavtaler med ideelle sentre innenfor en tilsvarende økonomisk ramme som i 2022. Innholdet i sentrenes tjenester som Bufetat på denne måten finansierer, må være i tråd med barnevernsreformens premisser.

Bufdir kan inngå kontrakter på to år med mulighet for opsjon på 1+1 år. I kontrakten forutsettes det stilt krav om innhold, kvalitet og produksjon (f.eks. antall utredninger) i sentrene. Bufdir må i anskaffelsen vurdere behovet for fordeling av henholdsvis døgn- og dagkapasitet, og poliklinisk og hjemmebasert tilbud, og det må tas høyde for at tjenestene i kontraktsperioden må kunne tilpasses den faglige omstillingen som barnevernsreformen forutsetter. Bufdir bør imidlertid unngå å stille detaljerte driftskrav, for eksempel om åpningstid mv. der dette ikke er faglig begrunnet.

Oppdrag 3: Tilskudd og omdisponering av midler på kap. 846 og kap. 840

Kap. 846 FAMILIE- OG OPPVEKSTILTAK

Post 79 Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid m.m., kan overføres

Bufdirs tildeling økes med 140 000 kroner. Midlene skal dekke merutgift på grunn av for mye utbetalt i internasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner.

(i 1000 kroner)

Kap/post	Tildeling før tillegget	Endring i tillegg nr. 9	Gjeldende tildeling på posten etter tillegg nr. 9
846/79	9 040	140	9 180

Omdisponering av midler

Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70 og kap. 846, post 62

Vi viser til Bufdirs innspill til nysalderingen for 2022. 2 mill. kroner omdisponeres fra prosjektene Jeg vet og Snakke sammen, som har et mindreforbruk, til evaluering av Sammen på vei, som har et merbehov.

Oppdrag 4: Oppfølging av etterlevelsesrevisjon om tilskudd til frivillige organisasjoner

Det vises til Riksrevisjonens undersøkelse av enkeltstående tilskudd og tilskuddsordninger på områdene til BFD, AID og HOD til frivillige organisasjoner som jobber mot sårbare grupper, som ble lagt frem i Dokument 1 (2022-2023). Det vises videre til barne- og familieministerens brev til Riksrevisjonen 19. september, der hun redegjorde for hvordan funnene på BFDs område ville bli fulgt opp.

BFD gir på bakgrunn at dette Bufdir de oppdragene som er beskrevet i de fire punktene nedenfor.

1. Utformingen av målene og kriteriene i tilskuddsordningene

Riksrevisjonens undersøkelse omfattet det som i dag er fire tilskuddsordninger der Bufdir er tilskuddsforvalter. I sin rapport kom Riksrevisjonen med synspunkter på utformingen av målene og kriteriene for måloppnåelse i regelverket for ordningene, og mulige forbedringer knyttet til dette.

I sitt svar viste barne- og familieministeren til at Riksrevisjonens gjennomgang omfattet tilskudd i årene 2019 og 2020. Hun oppga at regelverket for ordningene hadde vært gjennomgått i etterkant av dette, i forbindelse med arbeidet med å fastsette det som forskrifter. Statsråden viste til at utformingen av målene og kriteriene for måloppnåelsen hadde vært en sentral del av dette arbeidet. Hun oppga at departementet, sammen med Bufdir, ville vurdere om det var formålstjenlig med ytterligere forskriftsendringer basert på Riksrevisjonens rapport.

BFD ber Bufdir gjennomgå bruken av mål og kriterier i dagens regelverk for de fire ordningene, opp mot anbefalingene i Riksrevisjonens rapport. Basert på dette, ber vi om at direktoratet gjør en vurdering av om det anses som formålstjenlig at det gjøres ytterligere forskriftsendringer.

2. Krav til rapportering av måloppnåelsen

Riksrevisjonen ga i sin rapport uttrykk for at både den rapporteringen tilskuddsforvalterne mottar fra tilskuddsmottakerne og den samlede rapporteringen til departementene om måloppnåelse kan

forbedres. Barne- og familieministeren oppga i sitt svar til Riksrevisjonen at hun var enig i denne vurderingen.

BFD ber Bufdir gå gjennom Riksrevisjonens rapport og vurdere hvorvidt det kan gjøres forbedringer i de kravene til rapportering som stilles til tilskuddsmottakerne. BFD ber videre Bufdir vurdere hvorvidt den samlede rapporteringen som direktoratet oversender til departementet kan forbedres. Dette kan i så fall innarbeides fra og med førstkommende rapportering.

3. Bruk av historiske opplysninger

Riksrevisjonen anbefalte at tilskuddsforvalterne ved tildeling av tilskudd i større grad skulle vurdere mottakernes tidligere resultater. Barne- og familieministeren viste i sitt svar til at dette er noe som må vurderes opp mot nytte og ressursbruk i tilskuddsforvaltningen for den enkelte ordningen.

BFD ber Bufdir vurdere denne anbefalingen fra Riksrevisjonen opp mot hensynet til ressurseffektivitet, og vurdere hvorvidt det er formålstjenlig å gjøre endringer i dagens praksis for noen av de ordningene som er omfattet av gjennomgangen.

4. Veiledning i hvordan bruken av tilskuddsmidler kan dokumenteres

Riksrevisjonen anbefalte at det skulle vurderes om det skulle utformes felles veileder for hvordan frivillige organisasjoner kan dokumentere bruken av tilskuddsmidler. I sitt svar viste Barne- og familieministeren til at veiledningen også kan forbedres på andre måter. Hun oppga at departementet ville be Bufdir om en vurdering av ulike alternativer for dette.

BFD ber Bufdir vurdere ulike alternativer for hvordan tilskuddsmottakerne kan få bedre veiledning i hvordan bruken av tilskuddsmidlene kan dokumenteres. Ett alternativ Bufdir bes om å vurdere, er hvorvidt det kan legges inn mer informasjon om dette i de rapporteringsskjemaene direktoratet bruker i tilskuddsforvaltningen.

Frist: Første tertialrapport 2023

Med hilsen (e.f)

Sophie Kristoffersen

Avdelingsdirektør

Eirik Rønning Strand
Førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

